

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri Societatis Jesu Brevis Vitæ Historia
cum ejusdem Concordia Quietis & Laboris in Oratione,
Expositione in Psalmum Miserere, Considerationibus de
Inferno, Expositione Cantici ...**

Massei, Giuseppe

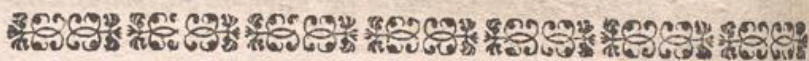
AUGUSTÆ Vindel. & DILINGÆ, 1707

VD18 12383155

cap. 2. Respondetur ad quæsitum cum cautionibus necessariò servandis
cum res sunt dubiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47773](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47773)

emplo, contenti sumus relinquere per intervalla DEUM, non alio fine, quàm ut ejus amore laboremus. Sed quid hoc totum ad rem facit, & ad probandum, quòd Animæ introduci possint ad quamcunque Contemplationem, non solum absque metu, sed etiam cum merito, dum in ipsa vita Contemplativa plurimæ sunt illæ, quibus DEUS negat gratiam Contemplandi? Si allata S. Thomæ verba accipienda sunt ita crudè, ut jacent, absque eo, quòd ostendatur, quem in finem, quâ cautione, quibus in adjunctis prolata sint, credet vulgus, majoris meriti rem esse, applicare rusticum aliquem ad contemplandum, quàm fodiendum: *Magis enim acceptum est DEO quòd aliquis animam suam & aliorum, applicet Contemplationi, quàm actioni, Quæ autem ista est pietas, si Doctori Intellectus Angelici affingimus Doctrinam, quæ humanum etiam tantopere dedeceret?*

Caput II.

Respondetur ad quæsitum cum cautionibus necessario servandis, cum res sunt dubie.

I.

IN rebus certis, nullus consultationi locus est, est in dubiis. Certa res est, in principiis vitæ spiritualis, nisi DEUS contra consuetum ordinem operetur, Animas, quantum fieri potest, ducendas esse viâ Meditationis. Certa res est, quòd in progressu, cum paulatim Meditatio plus incipit habere Amoris, quàm ratiocinationis, possint Anima,

ma, imò debeant, suaviter introduci ad Contemplationem, quæ dicitur acquisita, permittendo ipsis omnem libertatem gaudendi, quandocunque possunt, & fruendi DEO suo præfente. Certa res est, quòd ne quidem cum ad apicem perfectionis ventum est, tentandum unquam sit, ut introducantur Animæ ad Contemplationem Infusam; sed debent tantum opportunè juvari, & illis subministrari adminicula, cum eam sunt consecutæ, propter tam versutas artes, quibus maligni hostes, qui sunt Rivales Animarum DEO præ ceteris cararum, sæpe in iis imitari possunt illos raptus, illas apparitiones, illas blandicias, illa amica colloquia, quibus plerumque erga eas Sponsus uti consuevit.

Supereft, ut statuamus, quomodo se gerere debeant Directores Animarum in casibus ambiguis; quando scilicet, rebus etiam diligenter discussis, decernere secum non possunt; sicut magis idoneæ ad Contemplandum, an verò ad meditandum, alterutro genere Contemplationis? Mea, etiam re ita ambigua, sententia est, ut eas detineant in Meditationibus; idque duplici ex capite. Primum est; quia Meditatio magis convenit comuniter omnibus ob mille curas, nunc privatas, nunc publicas, quibus implicantur. Alterum, quia etiam ubi istæ desunt, multò satius est semper paulatim progredi in perficiendo ædifico, quàm præposterè festinare ad tectum illi imponendum, non sine gravissimo discrimine tantam molem fundamentis infirmis & vacillantibus imponendi. Isthoc consilium posterorum memoriæ scriptis consignatum reliquit Cajetanus in suis ad D. Thomam glossis tam laudatis; ubi scripsit, quòd si Animæ attollantur ad vitam Contemplativam, antequam probè exercitæ, experienciâ probatæ, & solidè stabilitæ sunt in Activa, periculum esse subeundi in ea re laboris tam ir-

Cajet in riti, quàm magni, & ædificandi in arena. *Notent, qui*
 2. 2. q. 181 *alios in via DEI instruunt ad profectum spiritualem, & dili-*
 art. 1. ad 3. *genter efficiant, ut prius in vita activa exerceri faciant, quos*
edocent, quàm ad Contemplationis fastigium suadeant. Opor-
teret siquidem prius Passiones domare, habitibus mansuetudinis,
patientie, liberalitatis, humilitatis &c. & easdem sedare,
quàm ad Contemplativam vitam attendere. Et ob defectum
hujus multi non ambulantes, sed saltantes in via DEI, post-
quam multum temporis vita sua Contemplativa dederunt, va-
cui virtutibus inveniuntur, impatientes, iracundi, superbi,
si in hujusmodi tanguntur. Et propterea tales nec activam,
nec Contemplativam, nec ex utraque compositam habuerunt,
sed super arenam fabricarunt. Et utinam non sit frequens de-
fectus iste! Hucusque Cajetanus, tanto me magis in his ne-
gotiis versa us.

Nec dubium, quin defectus, quem tantus interpres frequentem dixit, ille sit, qui omni ætate plus etiam quàm oportebat, suspectam reddidit exercitationem tam præclaram, qualis est ista Contemplationis. Apparet, quòd post illum accidant concussiones graves, graves lapsus, quales vix acciderent ante illum. Hoc tamen non nascitur ex natura Ideæ, quæ est sapientissima: nascitur ex gravi nonnullorum incuria, ad quos spectat ejus executio; aut quia locum parum idoneum eligunt, aut quia non satis profundè fodiunt, aut quia importunè festinant; cum nimis quàm conforme naturæ sit illud desiderium etiam sapientum Architectorum, quo flagrant, supremam manum operi suo impositam cernendi, dum adhuc superstites sunt. Qui ergo errorem ejusmodi admittere noluerit, necesse est, ut nunquam dirigat Animas ad Contemplationem sublimem,

mem, priusquam probè didicerint, quæ ratio in meditando tenenda sit.

Meditatio ex genere suo refertur ad stabiliendam Fidem, ad extirpanda vitia, ad virtutes roborandas, & ad animum Christi Domini imitandi studio inflammandum. Hinc dicitur, ut supra notatum est, quòd Meditatio spectet ad vitam activam. Ubi hoc præcesserit, quantum satis est ad periculum vitandum, tunc tempus est, ut anima progrediatur ad illam Contemplationem, quæ vitæ Contemplativæ nomenclationem tribuit, ubi secus, non progrediatur. Qui Rachelem sponsam vult, Liam priùs sibi despondeat oportet, lippam illam quidem, sed multarum egregiarum prolium matrem: id enim nî fiat, esset hoc vel ipsum Jacobum felicitate velle superare, qui Rachelem tanto tempore deperiit, etiam postquam jam alteri junctus fuit, ferendo cum in finem tam multa æstûs frigorisque incommoda. *Post Lia Complexum ad Rachelem Jacob pervenit, quia S. Greg. perfectus quisque ante Activæ vitæ ad fecunditatem jungitur, super Ezech. ho. & post Contemplativæ ad requiem copulatur. Ita S. Gregorius. 14.*

II.

ET quænam, si locus est veritati, Oratio, cum minore errandi metu teneri potest, quàm illa, quam Ecclesiasticus suo nos ore docuit? vult ille, ut primo mane vix albescente aurora è strato se proripiat non calorum aliquis, non famulus à pedibus, non muliercula aliqua semifatua, quæ vix primos characteres noscere didicerit, sed Homo tam sensatus, ut ipsæ adeò divinæ Literæ Sapientis ei nomen tribuant. *Cor suum tradet Sapiens ad vigilandum diluculo ad Eccl. 46. Dominum qui fecit illum. Et quâ, quæso, oratione vult ille v.9.*

A a 3

uti

uti Hominem tam sapientem, non incipientem, non proficientem, sed assecutum omnem perfectionem suis numeris absolutam? an illum vult surgere ad Contemplationem, quæ supra nubes inveniri possit, altissimam? Nihil minus, Vult ante omnia, ut facultates suas excitatas habeat ad exercitationem meditationis, cujus figura est vigilia: non autem sopitas illa dulcissima & divinissima quiete, ob quam tam multi Contemplationem appellârunt somnum.

Cor. à Lap. in hunc locum. *Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum.* Quod idem est ac dicere, ut alij legerunt: *Cor suum applicabit ad querendum studiosè Dominum factorem suum.* Et si ambigi prudenter non possit, quin Sapiens ejusmodi jam aliàs quoque eundem DEUM perfectè repererit, quem tamen magis, magisque querere satagebat. Sed ita res procedit. Quietis facultatum in Bono amato, æquum est, ut semper præmittatur vigilia in ipso investigando, perinde ac si nunquam fuisset inventum: hoc enim est quod ipsummet à nobis desiderat. *Inc. 21. Is.* *Si queris, quare, hoc est, non tibi semel quasiisse sufficiat, ut agebat S. Hieronymus, sed quem inveneris, semper quare.* Inde ut palàm fiat, exercitare omnes tres nostras facultates in quærendo DEO, nullo modo esse injurium ejus præsentia, ut alius nonemo scribit, Ecclesiasticus ipse certo consilio exprimit, totam hanc inquirendi diligentiam, de qua dixerat, adhibendam à Sapiente *in conspectu Altissimi.*

Transit subinde Ecclesiasticus ad manifestandos affectus, in quos Sapiens, DEO suo invento, prorumpit. Sunt autem isti cõmunes ambulanti in via purgativa: Commendare se DEO instar miserandi alicujus, in arte orandi planè Tironis, fateri noxas à se admissas, illas execrari, deplorare, & veniam summa animi demissione petere:

Apt.

Aperiet os suum in Oratione, & pro delictis suis deprecabitur.

His ita peractis, quid porro fiet? His peractis, pergunt Ecclesiasticus, fiet, ut DEUS, si ita ipsi videbitur, dictum Sapientem ad sublimem Contemplationem attollat; hoc autem asserere intendit illis verbis. *Si enim Dominus magnus voluerit, spiritu intelligentia replebit illum.* Non ait: *Intelligentiam replebit illum;* sed, *spiritu intelligentia;* Intelligentiam nimirum tam exquisitam, tam sublimi, tam omnis corporeæ concretionis experte, ut possit dici, spiritus Intelligentiæ, sicut subtilissimum quod fornaculæ calore ex sale distillat, spiritus ejus salis vocatur; sicque quod est substantia quacunque eliquatur, ejus substantiæ spiritus appellatur. Atque hoc Intelligentiæ spiritu testatur Ecclesiasticus ita replendum Sapientem, ut exundet etiam: *spiritu intelligentia replebit illum.* Hoc enim proprium est Contemplationis Sapienti donatæ, vas mentis elevatæ planè replere spiritu illo perfecto intelligentiæ, & ita abundanter, ut omnem in partem exundet; unde addit Ecclesiasticus. *Et ipse tanquam imbres mittet eloquia sapientie sue.* Aliquando enim eò progredietur, quò progressa est S. Maria Magdalena de Pazzis, cujus in Ecstasi raptæ ex ore aurea pluvia spargebatur. *Et in Oratione Confitebitur Domino.* In ipsa Oratione laudando DEUM ratione tam sublimi, & sensu seraphico potius, quàm humano.

Anne autem ad tantam altitudinem pertingere potest, quisquis initio orationis illius eminentis incumbet ad operandum ope suarum facultatum tanto animi candore? Ita sanè ad tantam. Non oportet accedere ad orationem animo patiendi Ecstases, imò tam non oportet, ut dedeceat etiam,

etiam. Et idcirco quid tandem emolumentum ex eo, quod quis initio statim orationis procul à se repellat omnes imagines, omne ratiocinium, omnes affectus, quos homo suammet operam & viribus potest producere? sic agere, meam quidem opinionem non solum non promovet, sed potius impedit Contemplationem, ut aliam jam animadversum est sapientius. Nimis enim quam difficile est, ut illi oculi, qui tanto lucidiores sunt supra solem, non aliquos semper in hoc deprehendant atomos ambitionis. Præferenda ceteris omnibus est regula, quam sequitur Sapiens in oratione, cuius ante meminimus. *Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad Dominum qui fecit illum. Et in conspectu altissimi deprecabitur. Aperiet os suum in Oratione, & pro delictis suis deprecabitur.* Subinde autem, quæ ipse efficere non potest, nisi adjuvetur ope & adminiculis insolitis, homini non debitis, & plus quam cælestibus, de iis curam & cogitationem uni DEO relinquit, *Si enim Dominus Magnus voluerit, spiritu Intelligentiæ replebit illum.*

III.

VNum est, quod hinc ego dissimulando non præteribo. Quod nimirum Ecclesiasticus Sapiens suo hinc non præscriperit, ut Meditationem suam, pro more hodie servati solito, in puncta distingueret ac distribueret. Et verò hæc distributio scriptori alicui nostræ ætatis tantum facessivit negotij & molestiæ, ut non obstante quod profiteatur spiritum superiorem omni sensu, & sensibili, illam tamen dissimulare non potuerit. Observat igitur acutissimè, *Quod quatuor sint Regulae principales Religiosorum, ex quibus ut ille loquitur, plures aliæ derivatæ sunt, S. Basilij videlicet, S. Benedi-*

Benedicti, S. Augustini, S. Francisci, & tamen harum nulla unquam præscripsit Meditationes in tria aut quatuor puncta, per viam præceptorum. Unde videtur ipse planè absonum judicare, quòd hac ætate, nullâ habitâ ratione tam præclari exempli, Meditationes dividantur in certa puncta.

Ista sanè mihi videtur esse res momenti perquam exigui. Neque enim ex eo, quòd Meditationes in certa puncta dividantur, lege imperatur, ut illa omnia meditando percurrantur. Imò disertè præscribitur, ut inventâ in primo puncto desideratâ consolatione, ad alia porro non festinetur. Quis est, qui cùm plurium ferculorum ordinatissimum convivium apparaverit, idcirco velit, ut convivæ singula illa absument? Comedat quisque, quod lubet. Nihilominus haud scio, cur idem Author non ad aliud potiùs, observatione non minùs dignum, animum adverterit. Est autem hoc. Quòd ex quo introducta est accuratior hæc distinctio punctorum Meditationis, eam confestim concordi studio amplexi sint illi ipsi Ordines Religiosorum, omni digni commendatione, quos reliqui ut parentes venerantur. Si enim singulos eorum lustrare voluerimus, inveniemus complures ex iis viros Sacræ Asceseos sanè quàm peritos, qui vel ipsi prælo in lucem publicam dederint Meditationes in puncta divisas, aut ita divisas singulari animi demissione sint usi: haud aliter ac ipsi illi, qui sua priùs conviviva apparabant sine ullo ordine, nunc etiam certatim Mensarum structores expertissimos & laudatissimos quarunt, ut hodiernæ se consuetudini conforment, cibos ac fercula eo ordine in mensam inferendi, qui & sapientior & salubrior existimatur. Quin, an non dicit ipsemet, eo loco, ubi in sua præfatione rationem reddit, cur ipse Contemplationem, ante hac omni reginâ liberiozem, certis

B b

voluc-

voluerit legibus adstringere, an non inquam dicit: *Quod Ecclesia semper proficiat in lumine, quodque Antiqui nihil eorum ignoraverint, non tamen potuerint illa videre redacta in talem ordinem, & tam belle explicata, sicut ea hodie videre est: longi enim anni longam experientiam pepererunt.*

Dignetur nunc ipse suam doctrinam presenti argumento applicare, cui illa fortassis magis est accommodata; & desinet posthac ullam ex iis rebus præferre molestiam, quæ passim ab omnibus, sine ulla Christianæ pietatis jactura, imò cum emolumento manifesto, receptæ damnari non possunt; nisi cum circa ipsam substantiam, & cor quodammodo, aliquid mutatur; quod cor & puncta & puncturas perinde sentit, ac si non dissimili modo vulnerarent.

Sed quid ego? Nollem equidem videri, quod vituperia, quibus in hunc punctorum usum nonnemo iactus est, me quoque tetigerint; ut qui & ipse libellus aliquos in lucem ediderim Meditationum in puncta divisarum. Dicam proin aperte, quod res est. Hæsi aliquamdiu dubius, deberemne respondere aliquid objectioni tam frivolæ, qualis est ista, cui nunc refellendæ insisto; cum ipsa facta sit non tam fastidio punctorum, in quæ ad eam facilitandam dispescitur meditatio, quàm fastidio ipsarum meditationum, quæ sua in puncta distributæ usui esse consueverunt. Judicavi tamen denique, ne ista quidem verba sine fructu à me prolatum iri; neque enim ego libellum hunc scripsi gratiâ eorum Patrum spiritûs, qui cum & multo usu & profectu sint, nequaquam opus habent illâ, quàm ego ipsis præferam, tenui face ad falsum retegendum. Eorum potius gratiâ scripsi, qui cum tantum luminis adhuc habere non possint, nollem equidem, ut ipsi lectis argumentis Autoris, tantam rerum peritiam jactantis, quibus impugnat

omnes

omnes meditationes in puncta divisas, ut novas, idcirco noxias Orationi censerent, non dicam Meditationes Exercitiorum S. Ignatii (hæc enim, ut jam indicatum est, Pontificij diplomatis autoritate satis jam munita sunt) sed alias ejus generis, quales publici juris fecerunt Ludovicus Granatensis, Segala, Spinola, Capella, Costerus, Franciotrus, Brunus, de Barry, notissimus Ludovicus de Ponte, & alij plurimi, quibusque passim Christiani summo suo emolumento utuntur. Quid multis? S. Franciscus Salesius aliud non fecit, quàm ut Meditationes ita divisas aliis proponeret. Quin & suum ad usum sic divisas semper ille adhibebat, ita, ut quisquis aliquam habet notitiam formularum loquendi ipsi usitatarum, facilè recordaturus sit, quòd quoties ille mentionem inferre voluit Orationis eo mane peractæ, plerumque illam solitus sit appellare suum punctum. Non est operæ pretium, varios hinc ex eo textus rescribere. Unum afferam, ex quo etiam discere licebit, an Sancti tam ab omni imaginabili & intelligibili avulsi procedant in sua Oratione, quàm id nonnemo cupit; etsi eorum sint Sanctorum è numero, quos idcirco DEUS Mundo indulgit, ut palàm fieret, ne terris quidem suos Davini amoris Vesuvios deesse. *Dicam tibi cogitationem aliquam (sic scribit cuidam sacrarum Virginum Visitationis Praefectæ) quæ mihi nuper admodum in mentem venit horâ matutinâ, quam ego servo pro misera anima mea. Punctum meum erat super illa petitione Orationis Dominica, Sanctificetur nomen tuum. O DEUS (ajebam) quando tam felix tandem ero, ut videam nomen JESU sculptum in profundo cordis illius, quæ illud circumfert impressum suo pectori? Venerunt etiam mihi in mentem palatia Urbis Parisina, quorum in fronte leguntur scripta nomina Principum, ad quos ea spectant; &*

gaudebam videre, quòd Palatium cordis tui sit Christi JESU;
hìc ille aeternum habitare velit. Ora DEUM pro me, qui pa-
terno affectu tuus sum &c.

Hæc est agendi ratio eorum etiam Sanctorum, quorum
cor majori DEI amore æstuat. Nòrunt ipsi suis Meditatio-
nibus præfigere puncta, sciunt uti Imaginibus, sciunt uti
ratiocinio; sciunt etiam voluntatis affectibus liberum cam-
pum permittere; neque idcirco Sancti esse desinunt. Quin
imò rata ac fixa habeatur hæc veritas, quæ mihi quidem
(ut redeamus ad locum Ecclesiastici, à quo digressi sumus)
evidens videtur. Quisquis ad orationem accedit, saltem
de lege ordinaria, accedere debet hac intentione & fine, ut
faciat orationem, quæ vocatur: *Ascensio mentis in DEUM*;
non autem intentione faciendæ Orationis, quæ dicitur:
Ascensio mentis in DEUM suspensa. Prima ejus generis est,
ut sit nostri muneris eam procurare, & recipere. Et id-
circo dicit Ecclesiasticus: *Cor suum tradet ad vigilandum
diluculo ad Dominum, qui fecit illum*. Secunda ejus gene-
ris est, ut eam recipere potiùs debeamus, quàm procura-
re: & idcirco addit idem Ecclesiasticus: *Si enim Dominus
magnus voluerit, spiritu Intelligentiæ replebit illum*. Atque
hinc est, quòd non debeant in oratione contemni, nec
præparatio, nec præludia, neque puncta, neque aliæ tam
utiles observationes; hæ enim promovent Ascensionem
mentis in DEUM, nec ullo modo impediunt ejus elevatio-
nem, si hæc nos DEUS voluerit dignari; è diverso autem
cavere debemus abstractiones quasdam mentis affectatas
potiùs, quàm naturales: istæ enim non faciunt, ut DEUS
desideratam nobis devotionem conferat; & faciunt,
ut ad ascensionem nos operam nostram
non conferamus.

Caput III